

Додаток
до листа департаменту
агропромислового розвитку
обласної військової адміністрації
лютого 2026 року №

ІНФОРМАЦІЯ
про стан виконання обласної програми розвитку агропромислового
комплексу Кіровоградської області на 2024-2028 роки
за січень-грудень 2025 року

Програма розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2024-2028 роки (далі – Програма) розроблена відповідно до:

вимог Порядку формування обласних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затвердженого рішенням обласної ради від 30 березня 2007 року № 191 (із змінами);

Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки та Плану заходів на 2021-2023 роки із її реалізації, схвалене рішенням Кіровоградської обласної ради від 12 березня 2020 року № 743 (із змінами);

Стратегії розвитку галузі рибного господарства України на період до 2030 року та операційного Плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках, схвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 02 травня 2023 року № 402-р;

Національної доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна", підготовленої та адаптованої для України у вересні 2017 року та Глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, схвалених 25 вересня 2015 року державами - членами Організації Об'єднаних Націй;

положень Національної економічної стратегії на період до 2030 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 03 березня 2021 року № 179 (із змінами);

щорічних програм економічного та соціального розвитку області.

Виконання завдань та заходів

Протягом січня-грудня 2025 року в області у рамках виконання Програми вжито ряд заходів за наступними напрямками:

I. Сприяння ефективному розвитку малих та середніх суб'єктів господарювання, виробництву конкурентної продукції з доданою вартістю

I.1. Сприяння розвитку у галузі рослинництва:

1) *Науково-консультаційне забезпечення інноваційного розвитку агропромислового виробництва.*

У звітному періоді фахівцями науково-дослідних установ та профільних закладів вищої освіти, шляхом проведення масових тематичних заходів та

індивідуального консультування, здійснювалося інформування агровиробників регіону про новітні розробки у галузі рослинництва та особливості їх адаптації та впровадження в умовах регіону.

За участі керівництва обласної військової адміністрації, обласної ради, департаменту агропромислового розвитку облвійськадміністрації, компаній-дистриб'юторів засобів захисту рослин, добрив та сільськогосподарської техніки, керівників і спеціалістів агроформувань, науковців Національної академії аграрних наук (далі – НААН), викладачів Центральноукраїнського національного технічного університету на базі Інституту сільського господарства Степу НААН (далі – Інститут) проведено ряд заходів, а саме:

17 червня 2025 року – Міжнародний День поля "Науково-інноваційні досягнення та конкурентоздатність сортів ранніх зернових культур в умовах Центрального регіону України", на якому було презентовано агротехнологічні та селекційні досягнення як науково-дослідних установ НААН, так і напрацювання інноваційних технологій у рослинництві низки провідних світових компаній;

11 вересня 2025 року – науково-практичний семінар Міжнародний День поля "Особливості вирощування зернових, зернобобових і технічних культур за умов різкоконтинентального клімату", на якому розглянуто сучасні науково-теоретичні та практичні аспекти вирощування зернових і олійних культур в умовах Степу.

Підготовлено та видано науково-практичні рекомендації:

"Особливості догляду за посівами озимих зернових та вирощування ранніх ярих сільськогосподарських культур на Кіровоградщині в умовах 2025 року";

"Особливості збирання та зберігання врожаю ранніх зернових і технічних культур в умовах 2025 року";

"Науково-практичні рекомендації з вирощування ячменю ярого в Степу України";

"Науково-практичні рекомендації з ресурсозберігаючих технологій вирощування озимих зернових культур для агроформувань зони Степу різних форм власності";

"Особливості проведення обробітку ґрунту та сівби озимих зернових під урожай 2026 року";

"Моделі високопродуктивних екологічно збалансованих короткоротаційних сівозмін з ринковою орієнтацією".

У січні-грудні 2025 року укладено 126 договорів трансферу інноваційної сільськогосподарської продукції (насінневого матеріалу та науково-обґрунтованих технологій вирощування сільськогосподарських культур, адаптованих до умов ризикованого землеробства).

За 6 договорами укладеними з державними підприємствами та дослідними господарствами власної мережі Інститутом здійснювався науково-практичний супровід впровадження у виробництво завершених наукових розробок із питань землеробства, рослинництва та інноваційного розвитку на загальній площі 5,4 тис. га.

Фахівцями Інституту надавались науково-консультаційні та інформаційні послуги агроформуванням і сільському населенню стосовно особливостей застосування інновацій у землеробстві та рослинництві.

Основними напрямками такого консультування були:

науково-обґрунтоване чергування культур у сівоzmінах, обробіток ґрунту при вирощуванні сільськогосподарських культур;

підготовка насіння до сівби, вибір сортів зернових і олійних культур для зони недостатнього зволоження;

застосування мінеральних добрив та мікробних препаратів, боротьба з шкідниками сільськогосподарських культур, технологічні аспекти вирощування озимих зернових культур;

застосування удосконалених ресурсозберігаючих технологій вирощування озимих зернових культур для агроформувань зони Степу;

підбору сортів та гібридів сільськогосподарських культур відповідно до ресурсного забезпечення господарства;

розробки агротехнологічних заходів вирощування різних сортів сільськогосподарських культур;

технології вирощування ярих зернових культур в умовах недостатнього зволоження;

особливостей застосування в сільськогосподарському виробництві інноваційних розробок, створених установами НААН.

2) Популяризація державних грантових програм підтримки розвитку садівництва, ягідництва та тепличного господарства.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 738 від 21 червня 2022 року "Про деякі питання надання грантів бізнесу" (зі змінами) в області проводились відповідні заходи.

Фахівцями департаменту агропромислового розвитку обласної військової адміністрації надавались роз'яснення зацікавленим суб'єктам господарювання щодо участі у грантовій підтримці.

На офіційному веб-сайті департаменту агропромислового розвитку обласної військової адміністрації розміщується інформація про грантову підтримку.

У рамках урядової грантової програми підтримки малого та середнього бізнесу у 2025 році два підприємства області отримали кошти у сумі – 8 млн. 105 тис. грн для закладки фундука: СФГ "Агротекс" Новоукраїнського району – 4 млн. 975 тис. грн на площу 21 га та ФГ "Фамілія Гарден" Новоукраїнського району – 3 млн. 130 тис. грн на площу 15 га.

3) Фінансова підтримка виробників, які вирощують нішеві культури (льон, гірчиця, сочевиця, коріандр) на гектар оброблюваних угідь.

В області приділяється увага вирощуванню нішевих культур. Так, в 2025 році льон вирощувався на площі – 0,9 тис. га, що на 0,7 тис.га більше 2024 року. Гірчиця вирощувалась на площі 0,3 тис. га.

4) *Здешевлення вартості електроенергії, витраченої на подачу води для зрошення.*

У 2025 році в області працювало 4 державні насосні станції, які забезпечували подачу води для зрошування сільськогосподарських культур (кукурудзи, цукрових буряків і овочів) на площі 1,4 тис. га. Для поливу використано 2328,4 тис. м³ води, спожито насосними станціями 825,5 тис. кВт. год електроенергії.

5) *Проведення інформаційно-роз'яснювальної, консультаційної роботи серед суб'єктів господарської діяльності щодо здійснення фітосанітарних заходів, застосування інтегрованого захисту рослин та використання на посів насіння з високими сортовими та посівними якостями для виробництва сільськогосподарської сировини і продуктів харчування.*

Для підвищення рівня обізнаності та донесення інформації до широкого кола осіб, протягом року управлінням фітосанітарної безпеки Головного управління Держпродспоживслужби в області надсилались листи, надавались роз'яснення, наглядні матеріали та інформації щодо питань захисту та карантину рослин, насінництва і розсадництва, охорони прав та сорти рослин, ГМО у відкритих системах та контролю якості зерна (охоплено органи місцевого самоврядування та близько 1000 суб'єктів господарювання).

На радіо відбулось 20 виступів, 5 інтерв'ю медіа ресурсам "Суспільне-Кропивницький", "Точка доступу", "Гречка". На сайті Головного управління Держпродспоживслужби в області висвітлено 91 публікацію (статті, інформації).

Також, спеціалістами управління фітосанітарної безпеки проведено/прийнято участь в 58 нарадах (семінарах, круглих столах, зустрічах).

Розроблено та поширено 8 видів буклетів, 50 плакатів, 3912 листівок.

I.ІІ. Сприяння розвитку у галузі тваринництва:

1) *Фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді дотації за приріст корів власного відтворення.*

Відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 року № 918, протягом 2025 року виплачено:

18 млн. 039 тис. грн. дотації для утримання 2577 голови великої рогатої худоби (корів) усіх напрямів продуктивності 344 сільськогосподарським виробникам області;

13 млн. 952 тис. грн. дотації за утримання 6976 голів маточного поголів'я кіз та овець 87 суб'єктам господарювання області.

2) *Фінансова підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді часткового відшкодування за закуплену у підприємств (об'єднань) з плеїнної справи у тваринництві ідентифіковану сперму бугаїв.*

Відповідно до розпорядження начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік", кошти на фінансування зазначених заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачені.

3) *Сприяння та координація діяльності місцевих органів влади щодо охорони та відтворення водних біоресурсів у внутрішніх рибогосподарських водних об'єктах області.*

Відповідно до Комплексної програми охорони навколишнього природного середовища в Кіровоградській області на 2021-2025 роки з обласного бюджету, у рамках заходу "Біологічна меліорація водних об'єктів Кіровоградської області шляхом проведення їх зариблення" виділено – 99,9 тис. грн. на зариблення Кременчуцького водосховища. Так, 11 грудня 2025 року рибні запаси водосховища поповнилися 13200 екземплярами дворічного малька товстолаба, загальною вагою 1700 кг.

Окрім цього, відповідно до Програми природоохоронних заходів Бобринецької міської територіальної громади на 2020-2025 роки, за кошти місцевого бюджету (194,0 тис. грн.) проведено зариблення річки Сутокля.

06 листопада 2025 року до водойми випущено – 8912 екземплярів товстолаба та 2000 екземплярів коропа, загальною вагою 2022 кг.

I.ІІІ. Сприяння розвитку агропродовольчих ланцюгів створення доданої вартості:

1) *Часткова компенсація витрат за придбані для власного користування нові установки індивідуального доїння та обладнання для охолодження молока вітчизняного виробництва.*

Відповідно до розпорядження начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік", кошти на фінансування зазначених заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачені.

2) *Фінансова підтримка на поворотній основі малих сільськогосподарських виробників, у тому числі виробників меду, сільськогосподарських кооперативів з метою придбання обладнання для зберігання, переробки та фасування сільськогосподарської продукції. продовольчих товарів.*

Відповідно до розпорядження начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік", кошти на фінансування зазначених заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачені.

II. Підтримка сталого розвитку сільських територій

II.1. Підтримка інвестиційної діяльності шляхом участі у виставкових заходах та поширення передового досвіду аграрних підприємств сільськогосподарської галузі області:

1) *Сприяння участі сільськогосподарських товаровиробників області у регіональних, всеукраїнських та міжнародних виставково-ярмаркових та освітньо-інформаційних заходах.*

На сайті департаменту агропромислового розвитку обласної військової адміністрації постійно розміщується інформація про всеукраїнські та міжнародні виставково-ярмаркові заходи.

Виробники крафтової продукції за звітний період взяли участь у проведенні 12 ярмарків крафтових виробів Kropkraft, які пройшли у м. Кропивницький. Серед учасників ярмарків Kropkraft, традиційно присутні такі місцеві крафтові виробники, як: "Козацький медок та смаколики", "Крафтовий сир Румина", приватна винарня "ЮСОВІНІТА", ФОП Дейкун М.О. "Лавандова веранда" та інші.

Крім цього, виробники ремісничої (крафтової) продукції Кіровоградської області брали участь у ярмарках, що проводились 19 червня та 16 жовтня 2025 року в м. Вінниця.

У 2025 році проведено оновлення зразків продуктів харчування, напоїв постійно діючої виставки провідних підприємств області "Товари Кіровоградщини", яка знаходиться у департаменті агропромислового розвитку обласної військової адміністрації.

2) *Сприяння проведенню форумів, засідань за круглим столом тощо, з переваг використання біогазових технологій.*

Департаментом агропромислового розвитку облвійськкадміністрації спільно з аграрним бізнесом області опрацьовуються можливості використання різних моделей розвитку розподіленої генерації.

Так, 27 жовтня 2025 року фахівцями департаменту агропромислового розвитку облвійськкадміністрації організовано та проведено зустріч з представниками Fenix Repower (Норвегія), ТОВ "ФЕНІКС РЕПАУЕР" (Україна) та керівництва облвійськкадміністрації, структурних підрозділів облвійськкадміністрації, територіальних громад та сільськогосподарських підприємств з приводу презентації Проекту будівництва вітряної електростанції на території Кіровоградської області, зокрема території Соколівської та Катеринівської громад.

II.2. Розвиток органічного виробництва:

1) *Стимулювання ведення органічного сільського господарства та виробництва органічної продукції шляхом часткового відшкодування витрат на проведення сертифікації органічного виробництва.*

Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет

Кіровоградської області на 2025 рік" кошти на фінансування заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачались.

Однак, за даними оперативного моніторингу, проведеного Мінагрополітики, на початок 2025 року в області налічувалося 13,82 тис. га загальної площі сільськогосподарських земель (органічних та перехідного періоду), у тому числі 13,71 тис. га сільськогосподарських земель з органічним статусом.

Сертифікати з органічного виробництва в області мають 7 суб'єктів господарської діяльності з різних напрямів (виробництво зернових та олійних культур, ягідництво тощо).

2) Фінансова підтримка суб'єктів господарювання у сфері органічного виробництва у вигляді бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь.

Відповідно до розпорядження начальника Кіровоградської обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік", кошти на фінансування зазначених заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачені.

II.III. Сприяння розвитку сільського зеленого та еногастрономічного туризму на сільських територіях:

1) Організація та проведення освітніх заходів для осіб, які бажають займатися сільським зеленим туризмом.

Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік" кошти на фінансування заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачались.

Однак, останнім часом сільський зелений туризм набуває все більшого значення так само як і еногастротуризм. Еногастротуризм в певній мірі є складовим елементом всіх видів туризму. Він динамічно розвивається у будь-яку пору року, що нівелює вплив сезонності і забезпечує стабільність бізнесу.

Туристичними перлинами Кіровоградщини є Парк-готель "Скіфія" та туристично-розважальний комплекс "Хутір "Козацька долина", що у Новоукраїнському районі, Парк європейського рівня у селищі Приютівка Олександрійського району та багато іншого.

Поряд із сільським зеленим туризмом в області пропагується і розвивається також:

апітуризм (медовий, бджолиний туризм), адже Кіровоградщина є лідером в Україні з виробництва меду;

гастротуризм, який дає можливість ознайомитися з унікальними стравами та гастрономічними традиціями наших територій.

Нині в області працюють 24 зелені садиби, 12 із яких розміщують внутрішньо переміщених осіб. До війни послуги сільського "зеленого" туризму надавало вдвічі більше господарів, налічувалося 46 садиб.

До того ж, в області працює відокремлений підрозділ ГО "Спілка сприяння розвитку сільського зеленого туризму в Україні".

II.IV. Розвиток дорадництва та інформаційно-консультативної систем:

1) Сприяння підготовці та перепідготовці кваліфікованих сільськогосподарських дорадників і експертів-дорадників.

Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік" кошти на фінансування заходів обласної програми розвитку агропромислового комплексу Кіровоградської області на 2025 рік не передбачались.

На сьогодні в області працюють 21 сільськогосподарський дорадник, 21 експерт-дорадник та 3 сільськогосподарські дорадчі служби:

ГО "Центральноукраїнська сільськогосподарська консалтингова дорадча служба";

ГО "Сільськогосподарська дорадча служба "Аграрна наука";

ГО "Кіровоградська обласна сільськогосподарська дорадча служба".

Сільськогосподарською дорадчою службою "Аграрна наука" через телеграм-канал "Аграрна наука" розповсюджуються новини в сферах сільськогосподарського виробництва та аграрного ринку.

Кіровоградською обласною сільськогосподарською дорадчою службою видаються: щомісячний журнал з питань дорадництва "Агровісник Кіровоградщини" та "Інформаційний бюлетень", який надсилається сільськогосподарським виробникам двічі на тиждень.

У 2025 році, 2 сільськогосподарські дорадники області отримали відповідні кваліфікаційні свідоцтва та були внесені до Реєстру сільськогосподарських дорадників і експертів-дорадників (наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 07 лютого 2025 року № 714).

12 листопада 2025 року відбулася знайомство-зустріч із Центральноукраїнською сільськогосподарською дорадчою службою, в рамках проєкту Національної асоціації сільськогосподарських дорадчих служб України (НАСДСУ) "Зустрічі-знайомства з сільськогосподарськими дорадчими службами України", в рамках якої відбулася презентація результатів роботи зазначеної служби.

II.V. Розвиток земельних відносин в області:

1) Проведення заходів з освоєння земель для лісорозведення, у тому числі на здійснення лісовпорядкування, поліпшення відповідних угідь, охорону земель відповідно до розроблених програм та проєктів землеустрою, а також

на викуп самозалісених ділянок приватної форми власності з метою ведення лісового господарства, проведення інвентаризації земель, проведення нормативної грошової оцінки земель.

Відповідно до розпорядження начальника обласної військової адміністрації від 20 грудня 2024 року № 1264-р "Про обласний бюджет Кіровоградської області на 2025 рік", кошти які надходять в порядку відшкодування втрат лісгосподарського виробництва на 2025 рік не передбачені.

III. Цифровізація сільського господарства

III.1. Підтримка впровадження національних та регіональних цифрових проєктів:

1. Популяризація в регіоні галузевих державних цифрових проєктів, типових цифрових рішень, електронних сервісів, інструментів е-демократії, е-урядування.

В області на постійній основі популяризуються електронні сервіси, інструменти е-демократії та е-урядування.

Так, протягом 2025 року аграрії області активно долучались до інструментів, що передбачені для ефективного ведення сільськогосподарської діяльності через Державний аграрний реєстр (далі – ДАР) та єдиний портал державних послуг Дія.

Так, зокрема через ДАР у 2025 році та відповідно до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 серпня 2022 року № 918, сільськогосподарські товаровиробники долучались до отримання коштів шляхом:

бюджетної субсидії на одиницю оброблених угідь сільськогосподарського призначення (1 гектар) для провадження сільськогосподарської діяльності – у розмірі 4 тис./грн., що мають у власності та/або користуванні до 120 га земель сільськогосподарського призначення;

дотації для утримання великої рогатої худоби (корів) усіх напрямів продуктивності і маточного поголів'я кіз та овець.

З метою ведення безперервної виробничої діяльності та ефективного використання трудового потенціалу аграрії активно користувалися можливістю бронювання власних працівників через платформу "Дія".